

Informationsbrev: Till tillverkare, importörer och
distributörer av gipsskivor.

Marknadskontroll av gipsskivor

Boverket kommer under juni 2016 att påbörja marknadskontroll av gipsskivor som omfattas av någon av följande harmoniserade standarder:

SS-EN 520:2004+A1:2009

SS-EN 15283-1:2008+A1:2009

SS-EN 15283-2:2008+A1:2009

SS-EN 14190:

- version 2005: gällde fram till 13 februari 2016

- version 2014: gäller från 13 februari 2015

- Under samexistensperioden (13 februari 2015 till 13 februari 2016) kunde tillverkaren välja vilken version av standarden han eller hon ville tillämpa.

Boverket är ansvarig myndighet för marknadskontroll av byggprodukter i Sverige. Marknadskontroll kommer att ske hos ett urval av tillverkare, importörer och distributörer¹ och avser gipsskivor som omfattas av projektet. Kontrollen avser dels dokumentationskontroll, dels provning av vissa gipsskivor. Marknadskontrollen ger också Boverket tillfälle att ge information och vägledning om prestandadeklarationer, CE-märkning och byggproduktförordningen.²

¹ För vägledning om vilken roll du har, gå gärna in på:

<http://www.boverket.se/sv/byggande/byggprodukter/ce-markning/informationsmaterial/vilket-ansvar-har-jag/>

² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 305/2011 om fastställande av harmoniserade villkor för saluföring av byggprodukter och om upphävande av rådets direktiv 89/106/EEG.

Kanske kontaktar vi ditt företag

Boverket kommer att kontakta ett antal berörda företag och begära in dokumentation. Vi kommer eventuellt även att besöka ett antal företag. Om vi bokar in ett besök är det viktigt att vi från Boverket får möjlighet att träffa den hos er som är ansvarig för prestandadeklarationer, CE-märkningen och för tillverkningskontrollen.

Nedan hittar ni information om gällande bestämmelser och om hur marknadskontrollen kommer att gå till.

Byggproduktförordningen

Sedan utgången av juni 2013 ska byggprodukter som omfattas av en harmoniserad standard vars samexistensperiod löpt ut ha en prestandadeklaration och vara CE-märkta när de säljs. Produkten ska även åtföljas av bruksanvisning och säkerhetsföreskrifter när så är lämpligt. Det behövs för att produkterna ska få säljas inom EU samt inom övriga länder som är anslutna till den inre marknaden.

I korthet innebär byggproduktförordningen ett gemensamt europeiskt sätt att bedöma och beskriva byggprodukters egenskaper. Metoder och kriterier för bedömning av väsentliga egenskaper finns i harmoniserade standarder.

För produkter som tillhandahålls i Sverige ska prestandadeklarationen och eventuella bruksanvisningar och säkerhetsföreskrifter vara skrivna på svenska.

Tillverkarnas, importörernas och distributörernas skyldigheter definieras i byggproduktförordningen.

Provning av gipsskivor och dokumentationskontroll

Boverket kommer utan förvarning att köpa in ett antal skivor hos lämplig ekonomisk aktör. Skivorna kommer att skickas för provning.

Provningslaboratoriet kommer att prova prestanda för vissa av Boverket i förväg utvalda egenskaper enligt metoderna i tillämplig standard. Provning görs för att kontrollera om produkternas faktiska prestanda stämmer överens med uppgifterna i prestandadeklarationen.

Olika egenskaper hos produkterna omfattas av olika system för bedömning och fortlöpande kontroll av prestanda (AVCP-system). AVCP-systemen finns beskrivna i byggproduktförordningen, bilaga V.³ Egenskaper som omfattas av AVCP-system 1 eller 3 kommer att provas av ett provningslaboratorium som är anmält organ för relevant standard. Omfattas produkten av AVCP-system 4 kommer produktens egenskaper att provas av ett ackrediterat laboratorium.

Boverket kommer även att genomföra dokumentationskontroll hos utvalda ekonomiska aktörer, se nedan.

---

³ Byggproduktförordningen finns tillgänglig här: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:02011R0305-20140616&qid=1423837026747&from=SV>

Dokumentationskontroll hos:

Tillverkaren

En tillverkare är varje fysisk eller juridisk person som tillverkar, eller låter tillverka, en byggprodukt och saluför denna produkt under eget namn eller varumärke. Även i andra fall kan en ekonomisk aktör få en tillverkares ansvar (se rubriken ”Ytterligare skyldigheter”).

Tillverkare av gipsskivor ska upprätta en prestandadeklaration och därefter CE-märka produkten innan den släpps ut på marknaden. Som grund för prestandadeklarationen ska tillverkaren upprätta relevant teknisk dokumentation. Prestandadeklarationen ska vara upprättad på svenska och i enlighet med mallen och instruktionerna i byggproduktförordningens bilaga III:

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014R0574&from=SV>

Egenskaperna hos gipsskivor som omfattas av de harmoniserade standarderna ska bedömas och kontrolleras i enlighet med AVCP-system 1, system 3 eller system 4. Vilket system som är tillämpligt framgår av den relevanta harmoniserade standardens ZA-bilaga.

Vid kontroll vill Boverket ta del av följande dokumentation:

- prestandadeklaration),
- CE-märkningen (fotografi av en fastsatt CE-märkning eller att vi får se ett fysiskt exemplar av en CE-märkt produkt av relevant produkttyp),
- bruksanvisningar och eventuella säkerhetsföreskrifter för produkten,
- dokumentation av tillverkarens tillverkningskontroll i fabrik,
- dokumentation av bedömning av produkttypens prestanda (inledande typprovning),
  - o för egenskaper som omfattas av AVCP-system 1: produktcertifieringsorganets intyg om kontinuitet av byggproduktens prestanda
  - o för egenskaper som omfattas av AVCP-system 3: det anmälda laboratoriets bedömning av prestanda
  - o för egenskaper som omfattas av AVCP-system 4: tillverkarens bedömning av prestanda (kan vara utförd av annan än tillverkaren, på tillverkarens uppdrag).

Importören

En importör är varje fysisk eller juridisk person som är etablerad i unionen och som släpper ut en byggprodukt från ett tredjeland på unionsmarknaden.

Vid kontroll vill Boverket ta del av följande dokumentation:

- dokumentation som visar hur tillverkaren har bestämt produkttypen och utfört tillverkningskontroll i enlighet med gällande krav
- prestandadeklaration

- CE-märkningen (fotografi av en fastsatt CE-märkning eller att vi får se ett fysiskt exemplar av en CE-märkt produkt av relevant produkttyp),
- bruksanvisningar och eventuella säkerhetsföreskrifter för produkten,
- exempel på att tillverkarens namn och adress finns på produkten; att produkten har en beteckning som gör den spårbar
- exempel på att importörens namn eller registrerade varumärke och adress finns på produkten.

Distributören

En distributör är varje fysisk eller juridisk person i leveranskedjan som inte är tillverkaren eller importören och som tillhandahåller en byggprodukt på marknaden. Distributören är ansvarig för att säkerställa att vissa dokument och viss information följer med produkten, men kan inte själv upprätta dokumenten.

Vid kontroll vill Boverket ta del av följande dokumentation:

- prestandadeklaration
- CE-märkningen (fotografi av en fastsatt CE-märkning eller att vi får se ett fysiskt exemplar av en CE-märkt produkt av relevant produkttyp)
- bruksanvisningar och eventuella säkerhetsföreskrifter för produkten exempel på att tillverkarens namn och adress och, när så är relevant, importörens namn och adress finns på produkten. Produkten ska ha en beteckning som gör den spårbar.

Ytterligare skyldigheter

Finns det skäl att tro att produktens prestanda inte stämmer med den uppgivna eller att tillverkningskontrollen eller bedömningen av produktens egenskaper inte är gjorda i enlighet med den harmoniserade standarden ska:

- tillverkaren omedelbart vidta åtgärder för att korrigera bristerna och, om så är lämpligt, dra tillbaka eller återkalla produkttypen
- importören vidta åtgärder för att korrigera bristerna och, om så är lämpligt, dra tillbaka eller återkalla produkttypen
- distributören försäkra sig om att korrigering åtgärder vidtas eller dra tillbaka eller återkalla produkttypen

Om det finns skäl att tro att produkten utgör en risk är distributören, importören och tillverkaren skyldig att kontakta Boverket.

Importörer eller distributörer som säljer byggprodukter under eget företagsnamn eller varumärke, eller ändrar en byggprodukt som redan släppts ut på marknaden på ett sådant sätt att överensstämmelsen med prestandadeklarationen kan påverkas, likställs med tillverkare och ska uppfylla de krav som byggproduktförordningen ställer på tillverkare (se ovan).

Om produkten redan är provad i enlighet med den harmoniserade standarden av den ursprungliga tillverkaren, finns det möjlighet att använda provningsresultaten, om man har dennes skriftliga tillstånd. I de fall egenskaperna omfattas av AVCP-system 1 måste man fortfarande vända sig till ett för standarden anmält produktcertifieringsorgan och få ett intyg i sitt eget namn.

Vad kan hända efter kontrollen?

Boverket kommer att vid behov begära rättelse och i annat fall ge återkoppling om genomförd marknadskontroll.

Sker inte rättelse ska Boverket besluta om föreläggande om rättelse. Ett sådant föreläggande kan förenas med vite. Föreläggande förenat med vite kan bli aktuellt även i fall när det endast förekommer formella brister. Beroende på bristernas karaktär kan det även bli aktuellt med försäljningsförbud, tillbakadragande och/eller återkallelse av produkten. I allvarliga fall kan Boverket komma att vidta tvingande åtgärder såsom försäljningsförbud utan att först begära rättelse.

Byggsanktionsavgift kan utkrävas för produkter som saknar prestandadeklaration när sådan krävs enligt byggproduktförordningen.

Överträdelse av bestämmelserna om CE-märkning kan leda till böter.

<p>Vid frågor: Är det något som är oklart eller har du frågor går det att kontakta Boverket via</p> <p>marknadskontroll@boverket.se</p> <p>ange dnr 950/2016</p>	<p>Mer information: Boverkets broschyr om prestandadeklarationer och CE-märkning: http://www.boverket.se/globalassets/publikationer/dokument/2013/ce-dig-for.pdf</p> <p>Mer information om prestandadeklaration, CE-märkning och marknadskontroll: http://www.boverket.se/ce</p>
--	---